

Nr 67.

Av herr **Svenson, Ernst**, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till provinsialläkare.

Kungl. Maj:t har i statsverkspropositionen, 5:e huvudtiteln, punkt 68, föreslagit riksdagen att genom höjning av anslaget till provinsialläkare möjliggöra bl. a. en ökning av antalet provinsialläkaredistrikt. Någon redogörelse för den omreglering av distriktet, som vid bifall till detta förslag blir nödvändig, har icke av föredraganden lämnats, men av proposition nr 262 till 1921 års riksdag (sid. 16) synes framgå, dels att till grund för en nyindelning skall läggas principen, »att staten i främsta rummet bör sörja för att den enskilda sjukvården på landsbygden blir på ett tillfredsställande sätt ordnad», dels att det torde böra överlämnas åt Kungl. Maj:t att efter ytterligare utredning fatta beslut om den slutliga distriktindelningen. Riksdagen, som biföll propositionen, framhöll dock, att den därmed icke tagit ställning till distriktsregleringsplanen, men förutsatte, att vid indelningens fastställande »hänsyn i främsta rummet toges till de landsändar, där behovet är störst». Då nu Kungl. Maj:t hos årets riksdag hemställt om anslag till 10 nya distrikts upprättande, och regleringsplanen vid indelningens genomförande torde komma att väsentligen beaktas, men densamma beträffande Skaraborgs län icke är i allo tillfredsställande, synes ett uttalande från riksdagen i detta hänseende vara på sin plats.

Inom södra delen av Skaraborgs län förefinnes ett synnerligen stort behov av upprättande av nytt provinsialläkardistrikt i Mullsjö. Ortens befolkning har närmast till Jönköping och brukar trots stora kostnader där söka läkarhjälp, så framt ej vård å lasarett eller epidemisjukvårdsanstalt erfordras, i vilket fall den måste vända sig till Falköping, dit avståndet är omkring 5 mil och transporten av sjuka särdeles besvärlig. Inom lands-tinget har förslag varit före att, just med hänsyn härtill, vid Mullsjö in-

rätta ett epidemisjukhus, och ehuru förslaget för tillfället icke föranledde annan åtgärd än att handlingarna överlämnades till epideminämnden, framgick av motiveringen, att de grunder, varpå förslaget byggde — behovet för ortsbefolkningen — vitsordades såsom riktiga. Huvudskälet för förslagets tillfälliga avvisande var »att läkarvården vid en i närheten av Mullsjö järnvägsstation förlagd epidemistuga näppeligen kan anses vara tillfredsställande ombesörjd, enligt epidemilagens anda, av läkare boende 37 km. järnväg från sjukstugan», och att här borde upprättas ett särskilt läkardistrikt (se bil. 1—3).

Med åberopande härav, och under hänvisning till vad riksdagen förra året uttalade, hemställes,

att riksdagen ville, med bifall till vad Kungl. Maj:t föreslagit rörande anslag för ökande av antalet provinssiälläkare, uttala, att vid distriktsindelningens bestämmande hänsyn bör tagas till ovan berörda förhållanden.

Stockholm den 21 januari 1922.

Ernst Svenson.

Bilaga 1.

Till Skaraborgs läns landsting.

Som epideminämnden inom Skaraborgs län framkommit med förslag om uppförande av epidemisjukhus å vissa platser inom länet för bättre ordnande av epidemisjukvården, men då länets sydligaste del såsom socknarna Habo, Gustaf Adolf, Nykyrka, Bjurbäck, Sandhem, Utvängstorp, Härja samt den del av Kölingared som tillhör länet, enligt nämnda förslag skulle vara hänvisade att vid inträffade sjukdomsfall av detta slag hänvända sig till epidemisjukhuset i Falköping, önska vi på det livligaste framhålla olägenheten för dessa orter att i detta hänseende vara hänvisade till så avlägset liggande sjukhus. Avståndet från Habo och Gustaf Adolf uppgår till omkring fem mil, delvis ännu mera, och på grund av det stora ytinnehållet i förhållande till folkmängden äro många platser inom dessa kommuner belägna avlägset från allmänna vägar och dels utgöras de senare till stor del av vägar på 3,6 meters bredd. Om man kan förutsätta, att största delen av dessa vägar i nödfall kan befaras med automobil å sommartiden, är detta dock otänkbart vintertiden.

Då ovan uppräknade socknar hava en areal av cirka 550 kvadratkilometer

med en folkmängd av omkring 10,000 personer, anse vi såsom nödvändigt för att epidemisjukvården inom denna del av länet skall bliva på ett tillfredsställande sätt ordnad, att ett sjukhus förlägges på närmare avstånd än Falköping, och såsom central plats för trakten vilja vi föreslå Mullsjö järnvägsstation, där Nykyrke kommun enligt bifogade protokollsutdrag kostnadsfritt ställer lämplig byggnadstomt till landstingets förfogande.

Sjukhuset i Mullsjö torde lämpligen kunna skötas av en därstädes stationerad sjuksköterska under överinseende av provinsialläkaren i Falköping. Sjuksköterskan kan genom telefon ständigt stå i förbindelse med vederbörande läkare och kan den senare vid behov, med nuvarande tågförbindelser, lätt komma till platsen.

På grund av vad ovan anförts få vi vördsamt hemställa, att landstinget måtte besluta om uppförande av ett epidemisjukhus vid Mullsjö järnvägsstation.

Eskhult och Mosseberg den 12 juli 1921.

Ernst Svenson.

A. W. Lundén.

Bilaga 2.

§ 5.

Från landstingets ordförande hade remitterats till epideminämnden för yttrandes avgivande en till landstinget ställd skrivelse av 12 juli 1921 och under-tecknad Ernst Svenson och A. W. Lundén med hemställen att landstinget måtte besluta om uppförande av ett epidemisjukhus vid Mullsjö järnvägsstation. Efter en längre överläggning, under vilken bl. a. framhölls dels det beaktansvärda i skrivelsen, särskilt med hänsyn tagen till det avlägsna läget och de relativt dåliga kommunikationsmedlen för det i skrivelsen omnämnda området, dels å andra sidan framhölls att läkarevården vid en i närheten av Mullsjö järnvägsstation förlagd epidemisjukstuga näppeligen kan anses vara tillfredsställande ombesörjd, enligt epidemilagens anda, av läkare boende 37 km. järnväg från sjukstugan, i samband varmed framkastades tanken på inrättande av läkardistrikt för området i fråga (socknarna Habo, Gustaf Adolf, Nykyrke, Bjurbäck, Sandhem, Utvängstorp, Härja och länsdelen av Kölingared), beslöt nämnden hos landstinget föreslå att *skrivelsen må för i år ej föranleda till någon landstingets åtgärd*, utan förklaras vilande, med hänsyn till i föregående § av nämndens antagna förslag, som skulle föreläggas landstinget för avgörande, och med vars utgång frågan om Mullsjö eventuella epidemisjukhus står i nära samband.

*Bilaga 3.**Hälsovårdsutskottets utlåtande nr 14.*

Till utskottet har remitterats riksdagsmannen Ernst Svensons i Eskhult och landstingsmannen A. W. Lundéns i Mosseberg gemensamma motion nr 2 om förläggande av ett epidemisjukhus vid Mullsjö järnvägsstation.

Motionärerna hava under framhållande av de i jämförelse med övriga delar av länet otillfredsställande anordningarna för epidemisjukvården i länets sydligaste del, omfattande socknarna Habo, Gustaf Adolf, Nykyrke, Bjurbäck, Sandhem, Utvängstorp, Härja samt länsdelen av Kölingared, där ett område av c:a 550 kvadratkilometer med en folkmängd av omkring 10,000 personer icke har vare sig läkare eller sjukhus på närmare håll än i det därifrån avlägset belägna Falköping, hemställt om uppförande av ett epidemisjukhus vid Mullsjö järnvägsstation, där fri tomt för ändamålet upplåtits av Nykyrke kommun.

Utskottet anser de skäl, motionärerna åberopat, synnerligen vägande. Förr eller senare måste helt säkert åtgärder vidtagas för ernående av en bättre och effektivare sjukvård i nämnda avlägset belägna delar av länet. Behovet av det begärda epidemisjukhuset i Mullsjö torde vara obestriddigt, men utgör för närvarande den omständigheten, att läkare ej är därstädes stationerad, hinder mot sjukhusets förläggande dit. Därest emellertid läkarefrågan under den närmaste framtiden kunde tillfredsställande ordnas, bör landstinget då taga i övervägande frågan angående det föreslagna sjukhusets inrättande.

Hur behjärtansvärd den framställda motionen än torde vara, kan utskottet — då landstinget ännu ej fattat ställning i frågan rörande förläggande av de planerade mindre epidemisjukhusen i länet samt ärendet eljest icke vederbörligen utretts — endast föreslå, att landstinget ville besluta

att överlämna handlingarna till epideminämnden att tagas i övervägande vid utredningen rörande epidemisjukvårdens ordnande i länet.

Å hälsovårdsutskottets vägnar:

Carl Froste.

Bifall.
